

ACTA
van de
GENERALE SYNODE

ACTA

van de

VOORTGEZETTE GENERALE SYNODE
LEEWARDEN/APELDOORN

11 oktober 2002

ACTA

van de

GENERALE SYNODE
UTRECHT-WEST/NUNSPEET

van de

Christelijke Gereformeerde
Kerken in Nederland

27 augustus - 17 november 2004

ACTA

van de

VOORTGEZETTE GENERALE SYNODE
LEEUWARDEN/APELDOORN

11 oktober 2002

ZESTIENDE ZITTING

vrijdag 11 oktober 2002, 10.00 - 12.30 uur

Artikel 287

Heropening

In de aula van de Theologische Universiteit in Apeldoorn heropent de preses, ds. J. Plantinga, de vergadering (zie Acta 2001, art. 38 en 286). Hij laat Psalm 108 : 1 en 2 zingen, leest uit Gods Woord 1 Corinthhe 13 en mediteert over dit gedeelte.

Hij wijst vervolgens op het overlijden van zijne Koninklijke Hoogheid Prins Claus. Op zijn voorstel besluit de synode het volgende telegram naar H.M. Koningin Beatrix en de koninklijke familie te sturen:

De generale synode 2001/2002 van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland, in vergadering bijeen in Apeldoorn, betuigt u, uw zonen en schoondochters, uw ouders en verdere familie haar oprecht meelevens met het overlijden van uw man, vader, grootvader en schoonzoon.

Wij rouwen met u om zijne Koninklijke Hoogheid Prins Claus, een prins die mede door zijn instelling en optreden ons respect en onze sympathie verwierf. Zijn openheid en fijngevoeligheid, zijn bescheidenheid en zijn democratische instelling zullen lang in onze herinnering blijven.

Wij bidden dat de Heere, onze God, u in deze bewogen dagen troost biedt door het geloof in de gekruisigde en opgestane Heiland der wereld: Jezus Christus. Wees overtuigd van de voorbede van onze kerken die zich zeer aan u en uw Huis verbonden weten.

Verder memoreert de preses de namen en de data van overlijden van hen die sinds de vorige zittingsdag van de synode zijn overleden:

20 januari 2002: ds. M.W. Nieuwenhuijze, 92 jaar oud;

29 september 2002: dr. Th. Peppink, 54 jaar oud;

van anderen die als synodelid en/of deputaat hebben gediend:

15 maart 2002: M. Koole, 96 jaar oud, afgevaardigde naar de synode van 1947, 1953, 1956, 1959, 1962, 1965 en 1971, van 1966-1980 deputaat voor de emeritikas, van 1967-1982 deputaat voor de buitenlandse zending, van 1952-1973 deputaat voor de hulpbehoevende kerken en van 1973-1980 deputaat voor de kas onderlinge bijstand;

15 april 2002: A.K. van der Vegt, 78 jaar oud, afgevaardigde naar de synode van 1977, van 1977-1980 deputaat voor algemene diaconale en maatschappelijke aangelegenheden en van 1980-1986 deputaat kerk en bedrijfsleven;

9 mei 2002: P.J. Posdijk, 62 jaar oud, van 1984-1989 penningmeester van het deputaatschap voor de buitenlandse zending;

30 mei 2002: C. Boertien, van 1966-1971 deputaat voor algemene diaconale en maatschappelijke aangelegenheden;

12 juni 2002: P. van Hartingsveldt, 78 jaar oud, afgevaardigde naar de synode van 1974;

16 juni 2002: Z.C. van Dijk, 83 jaar, van 1983-1986 deputaat voor algemene diaconale en maatschappelijke aangelegenheden;

19 september 2002: N. Haazebroek, 80 jaar oud, van 1980-1986 deputaat kas onderlinge bijstand en advies;

24 september 2002: A. Hamstra, 87 jaar oud, afgevaardigde naar de synode van 1983.

Tenslotte noemt hij het overlijden op 23 december 2001 van br. A. van der Staay, 81 jaar oud, de eerste administrateur van het Kerkelijk Bureau.

De preses leest Jesaja 40: 6-8, laat Psalm 103: 8 en 9 zingen en gaat voor in gebed. De nabestaanden van de genoemde overledenen worden aan de Heere opgedragen.

Artikel 288

Appèl-nominaal

Van de primi-afgevaardigden (zie Acta 2001, art. 3) zijn de volgende broeders vervangen:

particuliere synode van het Noorden:

oud. C. van Aalst door oud. L. van der Zwaag

oud. G. Schouten door oud. P. Langeler

diak. P. Zwaagstra door diak. G. Koffeman

particuliere synode van het Oosten:

oud. R. Procee door oud. A. Marchal

oud. A. Th. Vos door oud. J.M.D. Vreugdenhil

particuliere synode van het Westen

ds. C.D. Affourtit door ds. W. Kok

ds. H. de Bruijne door ds. P.J. van Dam

ds. A.P. van Langevelde door ds. A.K. Wallet

oud. J.C. van den Berge door oud. A.J. de Vuyst

particuliere synode van het Zuiden

ds. H. Korving door ds. K. Visser.

Verder zijn alle primi aanwezig. De broeders P. Langeler, A. Marchal en J.M.D. Vreugdenhil zijn voor het eerst ter vergadering. Zij betuigen door op te staan instemming met de belijdenis.

Artikel 289

Vervolg Theologische Universiteit

De preses stelt het rapport van het curatorium en deputaten-financieel van de Theologische Universiteit aan de orde (bijlage 1). Hiermee corresponderen rapport 7 van commissie 1 (bijlage 2) en rapport 15 van commissie 6 (bijlage 3). Namens het curatorium zijn de president-curator, ds. H. van den Heuvel, en de secretaris, ds. D. Quant, aanwezig; namens deputaten-financieel de broeders P.A.A.J. Hurkmans RA, I.L. Stolk en mr.drs. J.Th. Weijenberg.

In de eerste ronde wordt door diverse afgevaardigden de vinger gelegd bij het feit dat commissie 1 en commissie 6 het rapport van het curatorium en deputaten-financieel verschillend taxeren. Gevraagd wordt of de beide commissies overleg hebben gepleegd en hoe de verschillende taxatie verklaard moet worden.

Het rapport zelf ontvangt vanuit de vergadering zowel waardering als kritiek. De waardering geldt o.a. de grondige doordenking, de principiële strekking, de continuïteit met eerdere synodebesluiten en de voorstellen. Verschillende afgevaardigden onderstrepen bovendien de noodzaak van aanpassing van de huisvesting van de universiteit. Kritische opmerkingen worden o.a. gemaakt over de algemene strekking van het rapport, de uitbouw van de universiteit naar ongeveer 150 studenten, de gevraagde investeringsruimte en de plaats van huisvesting. Over de algemene strekking van het rapport wordt gevraagd of het curatorium op grond van gesignaleerde zegeningen niet een ambitieus doel nastreeft en daarover op hoge toon rapporteert, terwijl de toon van verootmoediging ontbreekt. De genoemde uitbouw naar 150 studenten roept de vraag op naar een duidelijke onderbouwing van deze cijfers. Over de gewenste investeringsruimte wordt gevraagd of dat financieel wel verantwoord is, zowel in het licht van de draagkracht van de kerken als in het licht van het economisch getij. Wordt zo geen hypotheek op het nageslacht gelegd? Bovendien is het de vraag of de dekking van de kapitaallasten niet te rooskleurig begroot is, omdat de te verwachten baten niet structureel te garanderen zijn. Ten aanzien van de plaats van huisvesting van de universiteit wordt enerzijds bepleit niet te strak aan Apeldoorn als vestigingsplaats vast te houden, terwijl anderzijds ook duidelijke voorkeur voor Apeldoorn wordt uitgesproken.

Aan commissie 1 wordt gevraagd de passage over de zorgen binnen de kerken over de universiteit toe te lichten, temeer omdat de betrokkenheid vanuit de breedte van de kerken voor de universiteit van levensbelang is. Commissie 6 wordt gevraagd naar de achtergronden van haar strakke positiebepaling. Heeft deze commissie zich bezonnen op de effecten voor de universiteit als haar voorstellen worden aangevaard?

De vragen worden beantwoord door: ds. M.J. Kater als rapporteur van commissie 1, diak. A.J. van der Wekken als rapporteur van commissie 6, br. I.L. Stolk namens deputaten-financieel, ds. H. van den Heuvel en ds. D. Quant namens het curatorium en prof. H.J. Selderhuis als rector van de universiteit.

De rapporteurs van commissie 1 en 6 melden dat er wel degelijk overleg is geweest tussen beide commissies. Daarbij is de afspraak gemaakt dat commissie 1 de principiële kant van het rapport zou bespreken en commissie 6 de financiële kant. Het verschil in taxatie mag naar het oordeel van beide commissies niet overtrokken worden: slechts op een enkel punt wijken de rapporten van elkaar af.

Commissie 1 acht de onderbouwing van het curatorium voor de uitbouw van de universiteit naar 150 studenten 'een redelijke verklaring', al erkent de commissie dat hier weinig met zekerheid te zeggen is. Met de opmerking in het rapport van commissie 1 over de zorgen binnen de kerken over de universiteit bedoelt de commissie dat een deel van de kerken zorgen heeft over de combinatie van wetenschap en vroomheid in het werk van de universiteit. Of die zorg terecht is, kan de commissie niet beoordelen omdat binnen de commissie verschillend over deze vraag wordt gedacht.

Commissie 6 meent dat op grond van de gegevens niet anders geconcludeerd kan worden dan dat 120 studenten het maximale aantal is. Verder is de commissie van

oordeel dat nader onderzoek naar het gebruik van de huidige huisvesting noodzakelijk is omdat nog niet overtuigend is aangetoond dat de huidige huisvesting – bij een zo efficiënt mogelijk gebruik – ontoereikend is. Commissie 6 heeft zich inderdaad bezonnen op de effecten voor de universiteit als haar voorstellen worden aanvaard. De commissie heeft in dit verband van het curatorium en deputaten-financieel begrepen dat zij deze voorstellen geen optimale oplossing achten, maar de mogelijkheden wel nauwkeurig onderzoeken. Het kardinale punt voor commissie 6 is dat zij de argumenten van curatorium en deputaten-financieel en het aangeleverde feitenmateriaal te minimaal achten om een goed besluit te kunnen nemen.

Deputaten-financieel geven te kennen moeite te hebben met het rapport van commissie 6. Zij hebben het gevoel dat de gedachtegang van deze commissie te zeer gericht is op het bereiken van een bepaalde uitkomst en zich minder richt op een objectieve en zakelijke beoordeling van het hele rapport van het curatorium en deputaten-financieel.

Als voorbeeld noemen deputaten het inzoomen van commissie 6 op het genoemde aantal van 150 studenten. Deputaten benadrukken dat de essentie van hun voorstellen niet ligt in het aantal (te verwachten) studenten, maar in de in het rapport uitgewerkte en onderbouwde beleidslijn van het curatorium, in samenhang met het gegeven dat de huidige huisvesting, zelfs al met het huidige aantal studenten, bij lange na niet meer voldoet aan de voor dit onderwijs te stellen eisen.

Verder menen deputaten dat commissie 6 een essentiële verklaring van deputaten-financieel niet honoreert in haar rapport. Deze essentiële verklaring is dat deputaten, in overleg met het curatorium, ervoor gekozen hebben om aan de hand van een globaal plan, onderbouwd door een door deskundigen opgezette ruimtebehoefte met daaraan gekoppeld een bouwbegroting, te komen tot een taakstellende maximum netto-investering voor vervangende huisvesting, met daarbij de verzekering dat alles in het werk gesteld zal worden om die vervangende huisvesting zoveel als mogelijk is voor een lager bedrag te realiseren.

Deputaten achten het voorstel van commissie 6 om een nieuwe commissie in te stellen 'waarin terzake kundige experts dienen te zitten' een diskwalificatie van de deskundigen die zich tot nu toe hebben ingezet voor het belang van de universiteit.

In verband met de maaltijd wordt de bespreking afgebroken.

Artikel 290

Schorsing

De preses schorst de vergadering voor de maaltijd.

VERVOLG ZESTIENDE ZITTING

vrijdag 11 oktober 2002, 13.30 - 16.30 uur

Artikel 291

Heropening

De preses heropent de vergadering en laat Psalm 68: 14 zingen.

Artikel 292

Vervolg Theologische Universiteit

De bespreking van het rapport van het curatorium en deputaten-financieel van de Theologische Universiteit en de daarmee corresponderende rapporten van commissie 1 en commissie 6 wordt voortgezet (zie art. 289).

Het curatorium onderstreept de concrete huisvestingsproblematiek; de huidige situatie is niet verantwoord. Verder benadrukt het curatorium de gestage groei van het werk van de universiteit; een groei die als een zegen wordt ervaren en die de noodzaak van bezinning op de huisvesting nog meer versterkt. Voorlopig lijkt het einde van deze groei nog niet in zicht. Of die groei uitkomt bij 120 of 150 studenten is voor het curatorium arbitrair. Het aantal van 150 studenten is slechts als bovengrens genoemd omdat daar het maximum ligt dat bij het huidige aantal hoogleraren adequaat kan worden begeleid.

Het curatorium heeft een voorkeur voor Apeldoorn als vestigingsplaats van de universiteit, maar wil andere opties wel open houden.

Het rapport van het curatorium heeft geenszins de bedoeling op hoge toon te rapporteren. Inderdaad wordt er over missie gesproken. Maar dat moet verbonden worden met de roeping waarover sinds 1968 gesproken is. En de zegeningen die vermeld worden maken het curatorium veeleer klein. Maar die zegeningen verplichten wel om met de talenten die God in Apeldoorn geschonken heeft te woekeren. Ten aanzien van het voorstel van het curatorium om te komen tot de aanstelling van AIO's meent het curatorium dat commissie 6 formeel gelijk heeft. Het curatorium steekt dan ook deels de hand in eigen boezem. Niettemin had de synode al wel een inhoudelijk besluit genomen en daarom wil het curatorium toch vrijmoedig attenderen op de mogelijkheden die zich voordoen omdat er een bescheiden geldbedrag voor beschikbaar is en omdat de hoogleraren zodoende een kleine verlichting in hun zware takenpakket kunnen ontvangen.

De rector onderstreept dat vanwege de unieke locatie en het prachtige en gezellige gebouw niemand van de universiteitsgemeenschap weg wil uit de huidige huisvesting. Maar deze huisvesting is echt ontoereikend. Hij roept op tot geloof en vertrouwen vanwege datgene wat de Heere tot nu toe wilde geven.

In de tweede ronde dient oud. A.J. de Vuyst het volgende voorstel in:

De generale synode,

constaterende

1. dat toestemming werd gegeven voor het aanstellen van AIO's;
2. dat de daarmee gemoeide kosten niet werden opgenomen in de inmiddels goedgekeurde begrotingen;

besluit

toe te staan dat deze kosten voor de jaren 2002 tot en met 2004 ten laste worden gebracht van het eigen vermogen en achteraf aan de synode van 2004 verantwoording daarover af te leggen.

28 De preses geeft commissie 1 en 6 gelegenheid voor onderling beraad. Na afloop van dit beraad wordt een nieuw voorstel van commissie 1 en commissie 6 aan de vergadering overhandigd (bijlage 4). De preses geeft dit voorstel in bespreking.

Vanuit de vergadering ontvangt het voorstel naast instemming ook veel kritiek, zowel van de zijde van de afgevaardigden als van het curatorium, deputaten-financieel en de rector. Deze kritiek betreft zowel onderdelen van het voorstel als de grote lijn ervan. Kern van de bezwaren is het feit dat het voorstel van commissie 1 en 6 sterk afwijkt van de voorstellen 3 tot en met 8 uit het rapport van het curatorium en deputaten-financieel.

In een toelichting geven ds. M.J. Kater en diak. A.J. van der Wekken namens commissie 1 en 6 aan dat dit voorstel in grote lijnen correspondeert met het eerste voorstel van commissie 6, al zijn op onderdelen een paar belangrijke wijzigingen aangebracht. Beide commissies willen de procedure in tijd niet frustreren, maar menen wel dat er eerst meer duidelijkheid dient te komen, voordat een bedrag als door het curatorium en deputaten-financieel gevraagd kan worden gevoteerd.

De preses stelt voor de vergadering te schorsen om zodoende het curatorium en deputaten-financieel gelegenheid te geven voor intern beraad en eventueel voor overleg met commissie 1 en 6. Aldus wordt besloten.

Artikel 293

Schorsing

De vergadering wordt geschorst, mede voor de maaltijd.

VERVOLG ZESTIENDE ZITTING

vrijdag 11 oktober 2002, 19.15 - 20.00 uur

Artikel 294

Heropening

De preses heropent de vergadering en laat Psalm 89: 1 zingen.

Artikel 295

Vervolg Theologische Universiteit

De bespreking van de zaken rond de huisvesting van de Theologische Universiteit wordt voortgezet (zie art. 292).

Namens commissie 1 en 6 deelt ds. M.J. Kater mee dat het beraad geleid heeft tot een aangepast voorstel dat aan de afgevaardigden wordt uitgedeeld.

Het curatorium en deputaten-financieel delen mee dat zij zich geheel in dit voorstel kunnen vinden.

Het voorstel wordt met algemene stemmen aanvaard.

De synode besluit:

1. instemming te betuigen met de nota die het curatorium en deputaten-financieel van de TUA haar hebben voorgelegd over de beantwoording van de vraag naar de principiële roeping om arbeid aan de Theologische Universiteit mede dienstbaar te doen zijn aan anderen dan de admissiale studenten met inachtneming van de praktische mogelijkheden en grenzen van een en ander;
2. in de lijn van deze nota het curatorium en deputaten-financieel toestemming te verlenen om te zien naar adequate ruimte die berekend is op de huisvesting van de theologische opleiding tot een aantal van 120 tot maximaal 150 studenten en zich daarbij te laten bijstaan door externe deskundigen die daartoe rapport zullen uitbrengen;
3. het curatorium en deputaten-financieel de volgende opdracht te geven:
 - a. primair een oplossing te zoeken voor adequate huisvesting van de TUA, met handhaving van het bestaande pand, in of in de directe omgeving van het Wilhelminapark;
 - b. op zo kort mogelijke termijn een definitieve rapportering gereed te maken en – indien een oplossing wordt gevonden – opdracht te geven tot uitvoering van het onder a. genoemde;
 - c. indien conform a. en b. geen oplossing bereikt kan worden, aan de generale synode een voorstel aan te bieden voor de realisering van de ruimtebehoefte op een andere locatie, voorzien van een gemotiveerd en gedegen program van eisen en zo mogelijk een schetsplan, waaruit een begroting is opgemaakt en waarbij een uitgewerkt voorstel voor financiering zal worden overgelegd, zowel voor de bouwperiode als voor de permanente situatie, waarin ook aandacht wordt besteed aan de risico's welke deze investering voor de kerken met zich meebrengt; met het oog hierop het moderamen van de generale synode te vragen de synode opnieuw bijeen te roepen;
 - d. met de gemeente Apeldoorn in nauw contact te staan, zowel in de onder a. en b. genoemde tijd en werkzaamheid, alsook zekerheid te verkrijgen over een mogelijk te verwerven of te bouwen object (locatie, vormgeving, faciliteiten), waarbij alsdan een optie op een locatie zal kunnen worden genomen;
 - e. zich slechts in uiterste noodzaak te richten op vestigingsplaatsen buiten de gemeente Apeldoorn;
 - f. de generale synode rapport uit te brengen over hun werkzaamheden;
4. deputaten-financieel van de TUA te mandateren voor het investeren van maximaal € 2.000.000,-, indien opdracht 3a. en 3b. worden uitgevoerd;
5. het curatorium en deputaten-financieel van de TUA dank te zeggen voor de uitgevoerde werkzaamheden;
6. de generale synode conditioneel te sluiten.

De generale synode

constaterende

1. dat toestemming werd gegeven voor het aanstellen van AIO's;
2. dat de daarmee gemoeide kosten niet werden opgenomen in de inmiddels goedgekeurde begrotingen;

besluit

toe te staan dat deze kosten voor de jaren 2002 t/m 2004 ten laste worden gebracht van het eigen vermogen en achteraf aan de synode 2004 verantwoording daarover af te leggen.

Artikel 296

Comité-generaal – rondvraag naar art. 43 K.O.

De rondvraag naar art. 43 K.O. behoeft niet te worden toegepast. Er is op broederlijke wijze vergaderd.

Artikel 297

Sluiting

De preses dankt allen die deze vergadering mogelijk hebben gemaakt.

De assessor, ds. J. Westerink, dankt de preses voor de goede leiding die hij aan de vergadering gaf. Hij leest Psalm 102 : 17-23 en 26-29, gaat voor in dankgebed en laat Psalm 102 : 15 en 16 zingen.

Daarna sluit de preses de synode conditioneel.

Het moderamen van de synode:

ds. J. Plantinga, preses

drs. G. van Roekel, scriba I

drs. J.M.J. Kieviet, scriba II

ds. J. Westerink, assessor

BIJLAGEN

BIJLAGE 1
 Artikel 289, 292, 295

Rapport van het curatorium en de deputaten-financieel van de Theologische Universiteit voor de generale synode inzake de beantwoording van de vraag naar de principiële roeping om de arbeid aan de Theologische Universiteit dienstbaar te doen zijn aan anderen dan de admittale studenten met inachtneming van de praktische mogelijkheden en grenzen van een en ander.

1. Inleiding

De Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA) heeft sinds 1968 een gestage groei vertoond. Een belangrijke factor daarbij is geweest de openstelling van de opleiding voor studenten die niet voornemens (of nóg niet voornemens) zijn predikant in de Christelijke Gereformeerde Kerken te worden.

De hoogleraren van Apeldoorn hebben in die periode eraan bijgedragen dat het gezicht van de TUA ook buiten de CGK, en ver buiten de grenzen van Nederland, een begrip is geworden. Curatorium, deputaten-financieel en college van hoogleraren hebben met dankbaarheid vastgesteld dat de Heere onze God dit werk van onze kerken heeft willen gebruiken in de opleiding van tientallen bijbelgetrouwe predikanten in kerken van gereformeerd belijden in Nederland. En bovendien, dat aan de beoefening van de gereformeerde theologie vanuit Apeldoorn wezenlijke bijdragen gegeven worden die tot ver in het buitenland als een zegen worden ontvangen en gebruikt.

De groei van de Universiteit die hiermee is ingezet, heeft enkele vragen en knelpunten opgeleverd, die de aanleiding vormen tot dit rapport aan de generale synode. De vragen zijn:

- Hoe waarderen wij de groei in het functioneren van de Theologische Universiteit die heeft plaatsgevonden?
- Hoe kunnen wij in doelstelling en in omvang aangeven welke grenzen reëel aan die groei moeten worden gesteld?

De knelpunten zijn de in de huidige situatie al bestaande ruimteproblemen in de huisvesting aan het Wilhelminapark in Apeldoorn. Na de eerdere uitbreidingen die daar hebben plaatsgevonden, is de huidige behuizing aan haar grenzen gekomen.

Om de problemen op een goede manier te kunnen aanpakken, hebben het curatorium, deputaten-financieel en het college van hoogleraren zich bezonnen op de principiële en praktische kanten die verbonden zijn aan het komen tot een betere/ruimere huisvesting.

De hier gegeven rapportage doet verslag van de bezinning die heeft plaatsgevonden. Een en ander loopt uit op concrete voorstellen aan de generale synode.

2. De aanleiding van de vraagstelling

In de jaren 1998-2001 heeft het curatorium, in nauwe samenspraak met de deputaten-financieel, zich meermalen gebogen over de wijze waarop in de laatste decennia het werk aan onze Apeldoornse Universiteit gestalte heeft gekregen.

In april 2000 besprak het curatorium een nota van het college van hoogleraren, getiteld: 'Theologische Universiteit Apeldoorn in de steigers'. Daarin gaf het college rekenschap van zijn visie: het zoeken naar 'mogelijkheden tot versterking en uitbreiding van het gereformeerde theologische onderwijs en onderzoek', waarbij het van blijvend belang achtte 'de relatie tussen theologische wetenschap, kerkelijke praxis en persoonlijke geloofsbeleving'. Het theologisch onderzoek zal er mede op gericht moeten zijn 'de kerken toe te rusten om haar plaats in de hedendaagse samenleving in te nemen' (blz. 3).

Bij het gesprek over deze nota binnen het curatorium bleek dat het college zaken had aangesneden die weerklank vonden. Het curatorium zag 'de waarde van het uitdragen van het wetenschappelijk geluid van onze opleiding, d.w.z. op de basis van Schrift en confessie en onderstreept die waarde ook op het gebied van de internationalisering'. Tegelijk kwamen er vele vragen op: het curatorium zag 'de wenselijkheid, c.q. de noodzaak van de voorgestelde groei, maar maakt zich zorg over de realiseerbaarheid' (notulen curatorium d.d. 14 april 2000, blz. 3).

Deze zorgen betroffen minstens twee gebieden: de vraag naar de haalbaarheid van uitbreiding in personele zin, en de vraag naar de haalbaarheid in het kader van de huisvesting: op dezelfde vergadering diende een notitie van de deputaten-financieel waarin – zoals ook al eerder – de vinger werd gelegd bij de steeds nijpende wordende situatie van de huisvesting. Het gebouw aan het Wilhelminapark, dat vanaf 1919 de kerkelijke basis is van de theologische opleiding van onze kerken, is duidelijk te klein geworden en mogelijkheden tot uitbreiding zijn er niet. Met veel kunst en vliegwerk worden kleine aanpassingen verricht, maar deze zijn onvoldoende om de nood te lenigen. We moeten vaststellen dat de huidige huisvesting niet voldoet aan de wettelijke vereisten in het kader van de Arbo-wet, zowel op het terrein van veiligheid als de invulling van de werkplekken, terwijl het naar onze mening bovendien niet wenselijk is dat hoogleraren gedwongen zijn een groot gedeelte van hun werkzaamheden thuis te verrichten.

Het zal dus duidelijk zijn dat bij structurele uitbreiding van het werk (dat gevolgen heeft voor het aantal docerenden én studerenden, en wellicht ook op het gebied van het onderwijs-ondersteunend personeel) zeker ingrijpende maatregelen nodig zijn op het gebied van de locatie.

Er rezen ook andere vragen op en direct na 14 april 2000: onze Universiteit heeft een primair en een secundair doel. Het primaire doel is het opleiden van de dienaren des Woords binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland, het secundaire doel is het opleiden van anderen, die zich willen stellen op de basis van Schrift en belijdenis. Hoe verhouden de ideeën in de bovengenoemde nota zich tot deze doelen?

Met regelmaat keerden deze vragen in de vergaderingen van het curatorium terug. Dat gebeurde bij onderscheiden agendapunten. Te noemen is de zaak van de subsidie vanwege de overheid. Al jarenlang kampt de Universiteit met een begroting die aan de krappe kant is. Op 14 april stelde het college van hoogleraren terecht dat we in Apeldoorn 'met minimale middelen' werken, 'waardoor in feite reeds een achterstand is ontstaan

die nodig weggewerkt moet worden, wil de situatie werkbaar blijven' (notulen d.d. 14 april 2000, blz. 3) - nog afgezien van het spreken over mogelijke verdere uitbreiding! Zo kwam de hoogte van het overheids subsidiepercentage (tot op heden 48%) in discussie. Ook was al vaker geconstateerd dat er via de aanstelling van AIO's of OIO's wetenschappelijk onderzoek zou kunnen worden verricht dat nu wegens tijdgebrek achterwege moet blijven. Tot slot besprak het curatorium op 17 januari 2001 in zijn vergadering de vraag naar het bestuurlijke facet van haar werk. Vanouds is het werk van het curatorium sterk gericht geweest op 'kerkelijke begeleiding', passend bij de primaire doelstelling zoals boven geformuleerd. Gaandeweg is de algemeen bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de onderwijsinstelling groter geworden. Maar zijn de curatoren - die immers allen gemeentepredikant zijn - daarvoor voldoende toegerust?

Al deze vragen hangen met elkaar samen. Het leidde tot een aantal voorstellen van het curatorium, opnieuw in nauwe samenspraak met de deputaten-financieel, aan de generale synode-2001. Voorstellen op het gebied van de subsidie en het aanstellen van AIO's. Echter: niet alle vragen waren tot voldoende beantwoording gekomen. Daarom vroeg het curatorium om toestemming voor verdergaande bezinning. Omdat de uitspraken over de huisvesting geen drie jaar uitstel kunnen lijden, werd de synode verzocht haar vergadering conditioneel te sluiten, hetgeen de synode vervolgens besloot.

3. Besluiten van de generale synode

De synode besloot o.a.:

- * goedkeuring te hechten aan de ontworpen regeling voor AIO's aan de Universiteit en een besluit te nemen inzake de financiering daarvan;
- * a. het curatorium c.q. de deputaten-financieel toestemming te geven om bij het Ministerie een hogere subsidie te verzoeken op grond van de toegenomen reguliere kosten;
- b. daarbij opnieuw uit te spreken dat deze subsidie nooit ten koste mag gaan van devrijheid van de kerken t.a.v. de inhoud van het onderwijs en met het oog daarop het curatorium op te dragen bij de uitgaven rekening te houden met een voor de draagkracht van de kerken haalbaar niveau;
- * het curatorium opdracht te verlenen zich voortgaand te bezinnen op de vraag naar de principiële roeping om de arbeid aan de Theologische Universiteit dienstbaar te doen zijn aan anderen dan de admisionale studenten en daarbij ook de vragen naar de praktische mogelijkheden en grenzen van een en ander te betrekken.

Vervolgens werd de synode conditioneel gesloten, in afwachting van een nader rapport van het curatorium en de deputaten-financieel.

Inmiddels, na de sluiting van de synode, is gebleken dat deze weliswaar de mogelijkheid heeft geopend tot het aanstellen van AIO's, maar dat geen uitvoering is gegeven aan de uitspraak dat er een besluit genomen zou worden inzake de financiering daarvan. Dit betekent dat in ieder geval in de periode tot 2004 in feite geen gebruik van deze mogelijkheid gemaakt kan worden. Het curatorium en de deputaten-financieel brengen de synode, nu zij bijeen geroepen wordt i.v.m. de huisvestings situatie, deze ommissie onder haar aandacht en verzoeken alsnog om een nadere besluitvorming terzake.

4. De geschiedenis

Uit de geschiedenis van onze Theologische Universiteit (eerder: Hogeschool, nog eerder: School) blijkt dat het vanaf de tweede helft van de twintigste eeuw gekomen is tot een geleidelijke openstelling voor anderen dan enkel en alleen a.s. predikanten van onze kerken.

In 1959 aanvaardt de generale synode een nieuw reglement voor de Theologische School. In dat reglement wordt de mogelijkheid geopend 'op verzoek van een buitenlandse kerk, waarmee de Christelijke Gereformeerde Kerken in correspondentie staan' aan personen 'uit zulk een kerk' om 'de colleges aan de Theologische School te volgen' (Acta synode 1959 art. 69).

In 1968 besluit de synode art. 16 van het reglement zó te wijzigen dat de mogelijkheid wordt geopend voor het college van hoogleraren, onder goedkeuring van het curatorium, dat zij 'personen tot de colleges en examens toelaat die geen admision-examen hebben afgelegd' (Acta synode 1968/69 art. 85). Voorwaarde - naast het hebben van diploma's op het vereiste niveau - is dat zulke personen instemming betuigen met de gereformeerde belijdenisgeschriften. De synode volgt in dit besluit het curatorium dat in haar rapport spreekt over 'de roeping tot het verbreiden van de gereformeerde theologie, mede door de Hogeschool onzer kerken' (Acta synode 1968/69 blz. 127).

Gepaard gaande aan deze ontwikkelingen bezint het curatorium zich in de volgende jaren op 'de vraag hoe de aanwijzing van de Theologische Hogeschool als bijzondere instelling van wetenschappelijk onderwijs in de zin van de wet op het wetenschappelijk onderwijs kan worden verkregen' en vooral ook op 'het probleem van een eventuele subsidiëring van de Hogeschool door de overheid.' (Acta synode 1974 blz. 115). De grondslag voor deze bezinning ligt reeds in de besluiten van de synode van 1971 opgesloten (Acta synode 1971/72 art. 47). Deze synode spreekt ook al over een eventuele uitoefening van het promotierecht (Acta synode 1971/72 art. 51).

Het curatorium en de deputaten-financieel stellen in 1974 de synode voor om bij de overheid een gedeeltelijke subsidiëring aan te vragen. De aanvraag van erkenning is reeds op 1 april 1974 ingediend. Een belangrijk element om tot dit voorstel te komen, is de openstelling waartoe eerder, in 1968, besloten was. Dat besluit betekent uitbreiding van de arbeid: in 1973 is reeds 25% van het aantal studenten via art. 16 van het reglement ingeschreven, terwijl tegelijk gezegd moet worden: 'In vergelijking met andere theologische opleidingen heeft onze Hogeschool beperkte mogelijkheden' (Acta synode 1974 blz. 116). Voorwaarde bij het aanvragen van een (gedeeltelijke) subsidie dient wel te zijn dat de kerken onverkort de volledige inhoudelijke (principiële) zeggenschap over het onderwijs houden. De synode besluit het curatorium te machtigen 'tot het aanvragen van een partiële subsidie (...), zodra de erkenning door de overheid is geschied' (Acta synode 1974 art. 46).

In 1977 meldt het curatorium dat bij Koninklijk Besluit van 8 maart 1975 de aanwijzing is geschied, terwijl de deputaten-financieel berichten dat het subsidiëringpercentage is vastgesteld op 48% (Acta synode 1977 blz.

98 en 111). De synode neemt er dankbaar kennis van. Tevens besluit deze synode 'een doctoraalopleiding in te stellen' en een aantal 'wetenschappelijke medewerkers, resp. hoofdmedewerkers (...) te doen benoemen' (Acta synode 1977 art. 42).

In feite is met deze generaal-synodale besluiten gedurende een reeks van jaren de stevige basis gelegd voor de uitbouw van werkzaamheden aan de Universiteit. In 1980 besluit de generale synode 'goedkeuring te geven aan de voorgestelde regeling voor het toekennen van het doctoraat in de theologie' (Acta synode 1980 art. 45). De eerste promotie vindt plaats op 1 mei 1992. In 1992 wordt de studie voor het doctoraal examen verplicht gesteld voordat het kan komen tot een beroepbaarstelling (Acta synode 1992 art. 169), waarmee de studieduur op zes jaar komt.

5. Op een kruispunt

Inmiddels zijn we in 2002 met de doorgroei van de Universiteit op een kruispunt gekomen. Er dienen voor de toekomst grote beslissingen genomen te worden: de verhouding admittale - niet-admittale studenten is allang niet meer 75%-25%; eerder het omgekeerde. Het gebouw aan het Wilhelminapark is te krap. De vraag dringt zich op: wat willen we met onze opleiding?

Daartoe is nodig dat er een principiële doordenking van de ontwikkelingen van de laatste decennia plaatsvindt, opdat er op grond van deze doordenking doorgestoten kan worden naar praktische oplossingen.

6. De vraag naar de principiële roeping

In de bezinning op de vraag naar de principiële roeping om de arbeid aan de Theologische Universiteit dienstbaar te doen zijn aan anderen dan de admittale studenten past allereerst een (korte) verantwoording van het wetenschappelijk peil van de opleiding.

Door de jaren heen is geijverd voor een opleiding voor dienaren des Woords, die geestelijk én wetenschappelijk op hoog peil staat. Daarbij dienen de woorden 'geestelijk' en 'wetenschappelijk' niet als twee aparte componenten te worden gezien; veel meer is het zo dat ze in harmonie met elkaar verbonden, ja zelfs in elkaar vervlochten zijn. Waar deze twee begrippen los van elkaar worden gezien, zal op een gegeven moment onderlinge spanning ontstaan, die leidt tot onevenwichtigheid naar één van beide zijden. Ter adstructie van de wijze waarop in Apeldoorn naar een synthese tussen de hierboven genoemde begrippen wordt gestreefd, wordt aan dit rapport het enkele jaren geleden vastgestelde beroepsprofiel als bijlage toegevoegd.

In Apeldoorn wordt met deze visie voortgebouwd op een traditie van vele eeuwen. Velen hebben deze belangrijke lijn gezien en onder woorden gebracht. Te noemen is allereerst ds. Joh. Acronius (zie o.a. T.M. Hofman, *Eenich Achterdenken*, blz. 109-111). De bekende Gisbertus Voetius (1589-1676), hoogleraar te Utrecht, heeft – vanaf zijn oratie – de door hem aangegeven lijnen doorgetrokken en heeft op deze wijze zowel de wetenschap als de vroomheid willen dienen.

Vanaf het moment van de Afscheiding is er geijverd voor een eigen gedegen kerkelijke opleiding. In 1854 kwam de Theologische School in Kampen, na 1892 hebben de Chr. Geref. Kerken in Den Haag/Rijswijk en in Apeldoorn hun opleiding op deze wijze vorm willen geven. De naam van docent F.P.L.C. van Lingen mag voor deze opzet vanaf 1892 model staan.

Het is zeker zo dat deze verbinding van vroomheid en wetenschap vaak aanleiding heeft gegeven tot vragen; de vergaderingen van de generale synoden leggen daar getuigenis van af. Maar zonder twijfel kan in dit opzicht gesproken worden over een ononderbroken, continue principiële lijn. Eerst met heel weinig middelen (zowel in financiële als in personele zin), later met steeds meer mogelijkheden, is de Universiteit langzaam maar zeker uitgebouwd tot een instituut op (door de overheid erkend) wetenschappelijk niveau, met bekendheid in binnen- en buitenland.

Een ander punt waarop de principiële bezinning zich moet richten, is de verhouding tussen de 'interne' kant van de opleiding (de eigen predikanten-opleiding) en de 'externe' kant ervan (het dienstbaar zijn voor anderen). Kan in dat opzicht nog gesproken worden van een primaire en een secundaire taak?

Het curatorium sprak in 1968 in dat verband over een roeping tot het verbreiden van de gereformeerde theologie, die in Apeldoorn gestalte zou kunnen krijgen. Dat is een groot woord. Is het een té groot woord?

Onze kerken hebben, daarbij staande in de lijn van de Reformatie, altijd oog gehad voor het gegeven dat er een roeping is om contacten te beoefenen met andere kerken (of groepen) van gereformeerd belijden, zowel in binnen- als in buitenland. Men kan de geschiedenis van die contacten traceren, vooral vanaf de instelling van een deputaatschap 'voor de bevordering van de eenheid onder de Gereformeerde belijders' in 1947. De voorbereidingscommissie van de generale synode sprak toentertijd van 'de profetische roeping onzer Kerken. Zij hebben deze te betrachten naar binnen, maar niet minder naar buiten' (Acta synode 1947, blz. 101). In die tijd was ook nog sprake van een deputaatschap 'inzake emigratie' (jaarboek 1947, blz. 65). Vanaf 1950 worden de contacten met principieel aan ons verwante kerken in binnen- en buitenland in één deputaatschap verenigd en is er sprake van een deputaatschap voor 'de eenheid van de gereformeerde belijders in Nederland en de correspondentie met de buitenlandse kerken'. In 1998 wordt dit deputaatschap gesplitst, nadat het daarvoor al vele jaren met een sectie binnenland en een sectie buitenland had gewerkt. Praktische motieven liggen aan deze opsplitsing ten grondslag; principieel blijven de kerken overtuigd van de roeping elkaar in binnen- en buitenland te dienen.

Zonder twijfel kan de openstelling van de Universiteit voor anderen dan alleen de eigen a.s. predikanten gezien worden als een exponent van de hier geschetste verwerkelijking van deze roeping. Het werk aan de Universiteit mag – onder Gods zegen – een van de middelen zijn om contacten met andere kerken of groepen van gereformeerd belijden te bevorderen en bruggen te slaan. Daarbij mag niet ongenoemd blijven de mogelijkheid die ons door de Heere gegeven wordt, om de zegen die Hij in Apeldoorn aan ons geeft (en wie zou dat ontkennen?) te delen met anderen. Zegen is er immers om verspreid te worden.

Daarbij behoeven we ons er ook niet voor te schamen om te zeggen dat 'Apeldoorn' van betekenis mag zijn, omdat degenen die daar doceerden en doceren werkelijk iets te zeggen hebben. In het verleden is vaak gebleken, en het blijkt ook bij het huidige college van hoogleraren, dat er naar 'Apeldoorn' gekeken wordt, omdat men er daar in slaagt een bijbels-principiële visie te ontwikkelen op tal van terreinen van de theologie en van

het praktisch-geestelijk leven. Het gevolg daarvan, met name in de laatste decennia, is geweest dat de belangstelling voor de theologie die in Apeldoorn onderwezen wordt, gaandeweg groter is geworden, niet in het minst vanuit het buitenland. Het mag als een bevestiging van de onderkende roeping worden gezien.

Al vele malen is in dat verband met grote waardering de generatie hoogleraren genoemd die in de periode 1950-1997 het 'gezicht' van de Universiteit hebben mogen bepalen. En daarbij mag zeker de publicitaire arbeid van deze hoogleraren niet vergeten worden; het heeft de Universiteit bekendheid en erkenning gegeven tot ver buiten onze landsgrenzen. Maar men kan ook nog verder terug gaan: nog altijd wordt de naam van prof. G. Wisse in allerlei verbanden genoemd; en op andere wijze, maar met niet minder respect de naam van de prof. J.J. van der Schuit en L.H. van der Meiden.

Het is niet moeilijk om de roeping die de kerken altijd gevoeld hebben, en die ook leidde tot de 'openstelling' van onze opleiding, bijbels te duiden. Meermalen worden wij in de Heilige Schrift opgeroepen om het pand dat ons is toevertrouwd te bewaren (1 Tim. 6:20) – en daar mag men zeker ook in lezen het doorgeven ervan aan de generaties die na ons komen, o.a. via een eigen kerkelijke opleiding voor predikanten. Tegelijk worden wij opgeroepen om datgene dat ons door Gods genade is toevertrouwd niet slechts voor onszelf, voor eigen kring, te gebruiken.

In het Oude Testament is duidelijk dat we met een universele lijn te maken hebben: het heil aan Israël geschonken, is niet alleen voor dat ene volk; in haar heeft de Heere de hele wereld op het oog. Men denke bijvoorbeeld aan de wijze waarop Abraham Gods beloften ontvangt (Gen. 12:1-3), of aan Psalm 117, of aan de roeping van Jona. Dit gegeven heeft gevolgen voor de beoefening van de theologie en de verspreiding daarvan naar buiten toe.

In het Nieuwe Testament is in dit verband te denken aan Matt. 5:13-16, de bekende woorden van de Heiland over de gemeente die 'het zout der aarde' is en 'het licht der wereld'. Wij zullen naar de betekenis van dit woord onze blik naar buiten richten en daar waar de Heere er de mogelijkheden voor geeft, blijf geven van de kracht van het evangelie. De lamp zal niet onder de korenmaat gezet worden, maar op de standaard, en zij schijnt voor allen die in het huis zijn (5:15). Zo komt het – door de werking van Gods Geest – tot de verheerlijking door de mensen van de Vader die in de hemelen is (5:16).

De Schrift spreekt meermalen van een omzient naar anderen dan alleen degenen die behoren tot de directe eigen kring. In 2 Cor. 8 en 9 wordt in dat kader een collecte voor Jeruzalem aanbevolen; in Gal. 4:10 roept Paulus op tot het weldoan aan 'allen, maar inzonderheid aan onze geloofsgenoten' (men kan hier de woorden secundair-primair gebruiken).

Tenslotte kan in dit kader gewezen worden op onze belijdenis: in zondag 21 vraag en antwoord 55 HC wordt duidelijk dat wij in het kader van de gemeenschap der heiligen geroepen (!) worden onze gaven 'tot nut en heil van andere leden bereidwillig en met vreugde te gebruiken'. Zondag 48 spreekt over het 'bewaars en vermeerder Uw Kerk'. In het werk dat in Apeldoorn verricht wordt in breed verband mag zonder twiifel iets beleefd worden van de gemeenschap der heiligen (die breder is dan het interne kerkelijk gebeuren), waarbij naar de woorden van de Heidelberger Catechismus, zondag 21 beseft wordt dat 'ieder zich geroepen moet voelen om zijn gaven tot nut en heil van de andere leden bereidwillig en met vreugde te gebruiken'. Opnieuw springt in deze formulering het begrip 'roeping' in het oog.

In algemene zin kan daaraan nog worden toegevoegd dat het in het totale palet van theologische opleidingen aan de Nederlandse universiteiten van belang is dat er een mogelijkheid blijft voor het volgen van klassieke én gereformeerde studie. In onze geestelijk afbrokkelende samenleving staat de inhoud van de theologische studie steeds meer onder druk. 'Apeldoorn' houdt op goede gronden aan zowel het klassieke als het gereformeerde karakter vast, en het mag de kerken veel waard zijn de kaders te scheppen om die beide te kunnen behouden.

7. Tussenbalans

De vraag laat zich, bij deze principiële stellingname, wel stellen hoe de verhouding moet zijn tussen het primaire aspect en het secundaire aspect van de Universiteit. Van meet af aan, toen de openstelling voor anderen een feit werd, is benadrukt dat er sprake is en blijft van een fundamenteel beginsel: 'Voor de kerk, door de kerk' (Acta synode 1968/69 art. 85). Gaandeweg is er in getalsmatig opzicht een verschuiving ontstaan, waardoor deze verhouding is doorgeslagen ten gunste van de niet-admissiale studenten.

Maar betekent dit, dat wij ons principiële uitgangspunt daarmee verlaten hebben? Wanneer de uitdrukkingen 'primair-secundair' getalsmatig zouden worden gevuld, zou dat juist zijn. Juister is echter om in dat kader te spreken van een praktisch gevolg. Dat 'Apeldoorn' primair een opleiding voor de predikanten van de eigen (Chr. Geref.) Kerken wil zijn en secundair anderen de mogelijkheid biedt theologie te studeren, betekent dat het principieel primaat bij de instandhouding van de opleiding ligt bij het gegeven dat er admissiale studenten zijn.

Als Chr. Geref. Kerken, die de bijbelse roeping om niet alleen intern, maar ook naar buiten toe te dienen (o.a. zending, evangelisatie) onderkend hebben, hebben we ontdekt dat ons theologisch erfgoed daar bij hoort. De gereformeerde theologie heeft een 'gezonder' extravert karakter en wil anderen doen delen in de rijkdom van Schrift en belijdenis. Daaruit vloeit een fundamentele bereidheid voort om met dat erfgoed in de moderne wereld te staan om deze te dienen in een breder perspectief dan alleen het eigen kerkelijk leven.

8. Samengevat

Wanneer men het bovenstaande in enkele woorden wil samenvatten, komt men tot een 'missie' van de Theologische Universiteit Apeldoorn.

Zij stelt zich ten doel een theologische opleiding op universitair niveau te verzorgen voor:

1. hen die door het curatorium zijn toegelaten om zich voor te bereiden op het ambt van dienaar des Woords in de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland;
2. anderen die ook van deze opleiding gebruik willen maken en die zich willen stellen op de grondslag van de Heilige Schrift en de gereformeerde belijdenis, hetzij vanuit Nederland, hetzij vanuit het buitenland. Voor hen geldt dat zij instemming zullen dienen te betuigen met de gereformeerde belijdenis. Indien dit voor hen

niet (tot in alle details) mogelijk is, staat het college van hoogleraren vrij het curatorium gemotiveerd voor te stellen een uitzondering te maken.

Naast de opleiding tot predikant wordt gelegenheid geboden tot het volgen van de studie met een andere 'uitgang'. Daartoe worden aparte programma's aangeboden. Met name voor deze laatste mogelijkheid, maar ook voor de reguliere studie, wordt een – zich intensiverende – samenwerking met de Theologische Universiteit Kampen (uitgaande van de Geref. Kerken vrijg.) onderhouden. Ook wordt er een contact onderhouden met diverse hbo-opleidingen op gereformeerde grondslag.

De theologische opleiding is volledig, dat wil zeggen tot en met een promotie.

9. Mogelijkheden en grenzen

In de opdracht van de generale synode is, naast het hierboven verwerkte, ook sprake van 'de vragen naar de praktische mogelijkheden en grenzen' die bij een en ander betrokken dienen te worden.

Voordat dit wordt overzien, volgt hieronder een nadere analyse van enkele zaken die bij dit alles betrokken dienen te worden. Wanneer gedacht wordt aan uitbouw van de Universiteit, dienen daarbij sterke en zwakke kanten, kansen en bedreigingen in ogenschouw te worden genomen.

Als sterke kanten van de Universiteit mogen worden aangemerkt:

1. het zich stellen op de basis van de Schrift en de gereformeerde belijdenis, in het licht van het steeds meer loslaten elders van deze basis, en dat zeker wanneer dit gegeven afgezet wordt tegen het feit dat een dergelijke mogelijkheid in Europa slechts op enkele plaatsen geboden wordt;
2. de kleinschaligheid van de opleiding, hetgeen de mogelijkheid tot een persoonlijke benadering/contact bevordert;
3. als speciaal onderdeel daarvan de mogelijkheid tot persoonlijke begeleiding van studenten uit het buitenland;
4. de gedegen en directe relatie tussen het volgen van de theologische studie en het bekleden van het ambt van dienaar des Woords, met name (maar niet alleen) met de Chr. Geref. Kerken;
5. de kerkelijke betrokkenheid van hoogleraren en docenten, uitkomend in het vervullen van kerkelijke taken.

Als zwakke kanten van de Universiteit kunnen worden genoemd:

1. de kwetsbaarheid van het kleine getal, niet in het minst in geval van ziekte van docenten en hoogleraren, of het vervullen van bijzondere taken (met name de bestuurlijke kanten ervan);
2. de beperking die in acht genomen moet worden in de begeleiding van studenten uit een ander taalgebied;
3. de beperking bij het bieden van andere studie-uitgangen;
4. het feit dat er geen sprake is van meerdere faculteiten, zoals aan andere universiteiten;
5. het soms niet geringe tijdsbeslag dat de kerkelijke betrokkenheid van hoogleraren en docenten vergt;
6. de kleine kring waaruit met name hoogleraren benoemd dienen te worden.

Deze sterke en zwakke kanten leiden tot het noemen van enkele kansen en onzekerheden:

De kansen:

1. het aantrekkingskracht uitoefenen op studenten uit de breedte van de gereformeerde gezindte (o.a. de Ned. Geref. Kerken, het Confessioneel Geref. Beraad en de Geref. Gemeenten);
2. het aantrekkingskracht uitoefenen op studenten vanuit het buitenland, en dat zeker in het licht van de vitaliteit van de gereformeerde theologie en de noodzaak van internationalisering, zoals die in de WHW is vastgelegd;
3. het uitbouwen van een relatie met het Instituut voor Reformatie-onderzoek, hetgeen kan leiden tot een wederzijdse bevruchting (bekendheid, promotie-onderzoek, inhoudelijke verdieping, bibliotheek);
4. het uitbouwen van samenwerking met andere universiteiten en opleidingen voor hoger beroepsonderwijs, waarbij met name gedacht dient te worden aan 'Kampen-II', de Geref. Hogeschool Zwolle en de Chr. Hogeschool Ede, o.a. met het oog op de BaMa-structuur;
5. het aanbieden van post-academisch onderwijs en/of vormingswerk voor theologisch geïnteresseerden, bijvoorbeeld in het kader van de toerusting voor taken in de kerken.

De onzekerheden:

1. de onzekerheid van het kleine getal waardoor er geen garanties zijn voor stabiele aantallen studenten, met name als het gaat om het aantal studenten vanuit andere kerken in de nabije toekomst (vgl. het verloop van het aantal studenten uit Ned. Geref. en uit Geref. Gem. kringen);
2. de politieke ontwikkelingen en daarmee in verband staande de financiële basis.

Om de hierboven genoemde sterke kanten en kansen enerzijds optimaal te benutten, en de zwakke kanten en onzekerheden anderzijds optimaal te neutraliseren, is het creëren van uitbouw mogelijkheden zeer gewenst. Wij denken dan aan een bovengrens van ongeveer 150 studenten; dat kan stabiliteit geven op de langere termijn, terwijl een dergelijk aantal op het totaal van de gereformeerde gezindte in Nederland niet onhaalbaar lijkt te zijn.

Dit alles verwerkend moet geconstateerd worden dat er op drie gebieden grenzen zijn (die overigens elkaar gedeeltelijk overlappen):

- de personele grenzen;
- de materiële grenzen;
- de financiële grenzen.

9.1. De personele grenzen

Op het gebied van de personele bezetting van de Universiteit is er, naar de situatie per 1 september 2002, sprake van 6 hoogleraren/UHD (fulltime), 6 universitaire docenten (parttime), 2 reguliere gastdocenten (parttime) en 7 medewerkers op het gebied van onderwijs-ondersteuning en kwaliteitszorg (waarvan 3 fulltime). Is dit aantal mede gevolg van de uitbouw van de Universiteit?

Wat het docerend personeel betreft: het is ondenkbaar dat het totale gebied van de theologie heden ten dage met minder dan zes hoogleraren wordt overzien. De tijd is voorbij dat volstaan kon worden met één hoogleraar voor Oude en Nieuwe Testament (prof. L.H. van der Meiden), één hoogleraar voor Nieuwe Testament, ethiek en ambtelijke vakken (prof. W. Kremer) of één hoogleraar voor ethiek en diaconiologie (prof. dr. W.H. Velema). Reeds in 1968, als resultaat van toenmalige bezinning en nog vóór de openstelling van de Universiteit, zagen de kerken dat in en namen zij daarvan de consequenties. Vele jaren later mag gezegd worden dat er in Apeldoorn een (in personele zin) zuinige invulling gegeven wordt aan de vakkenpakketten. Die zijn namelijk, in vergelijking met andere theologische universiteiten/faculteiten, breed, waardoor menskracht bespaard wordt. Dat onderstreept – begrijpelijkerwijs – voor het college van hoogleraren de noodzaak om zich breed te oriënteren en tegelijk efficiënt te werken, hetgeen ook gebeurt.

Duidelijk moge bij dit alles zijn: los van het aantal studenten en los van de vraag welke achtergrond en welk doel deze studenten hebben, is de huidige staf minimaal noodzakelijk.

Datzelfde geldt voor de part-time-docenten. Willen de hoogleraren de gelegenheid hebben zich goed in hun eigen vakgebied te verdiepen en daarbij ook hun onderzoekstaak ter hand te nemen, dan is beperkte ondersteuning op de wijze waarvan nu sprake is, zeer gewenst. Wetenschappelijk onderzoek is niet alleen i.v.m. de blijvende overheidserkenning van belang, maar ook i.v.m. het doorgeven van het werk naar buiten toe: de kerken met haar leden in alle vragen die op hen afkomen, verwante kerken in binnen- en buitenland. Dat is niet anders dan het doortrekken van een al lang geleden ingezette lijn.

Tegelijk mag gesteld worden, dat met de huidige bezetting op dit gebied, naar het getuigenis van het college van hoogleraren, men in staat zal zijn om een doorgroei van de Universiteit te verwerken tot ongeveer 150 studenten. Gezien de voortgaande belangstelling voor onze Universiteit is het de verwachting dat het aantal studenten de komende jaren gestaag zal toenemen, maar op grond van de kaart van kerkelijk Nederland (waarbij gesteld mag worden dat er ongeveer 800.000 leden van de 'gereformeerde gezindte' zijn) lijkt een aantal van 150 studenten het maximum.

Daarbij komt dan nog een aantal studenten dat vanuit het buitenland in Apeldoorn de studie ter hand neemt. Het college van hoogleraren wil de mogelijkheid daartoe (die ook met het oog op de erkenning van onze opleiding – de internationalisering! – van groot belang is) beperkt houden, in verband met de relatief intensieve begeleiding die juist bij deze studenten noodzakelijk is.

Op het gebied van het onderwijs-ondersteunend personeel moet gezegd worden dat de bezetting minimaal is en dat enige uitbreiding, samenhangend met het aantal studenten, gewenst zou zijn. Daarbij is vooral te denken aan de situatie bij het management: een persoon die op dat gebied, naast en in samenwerking met de rector, taken op zich neemt, zou voorzien in een al langer bestaande behoefte. Speciaal valt hier te noemen het inhoudelijk verwerken van de eisen die van overheidswege gesteld worden – en ook gesteld mógen worden – aan de opleiding. Kwaliteitszorg, en in het voetspoor daarvan accreditatie, en (bijstelling van) wetgeving vragen op het niveau van het management noodzakelijke investeringen. Zij plegen met de huidige bezetting een relatief grote aanslag op de tijd van de hoogleraren, met name de rector, hetgeen dan weer ten koste gaat van onderwijs en onderzoek. Ook bij de deputaten-financieel leeft de behoefte aan een (financiële) manager, om zodoende een aantal taken te kunnen afstoten die nu noodzakelijkerwijs door deputaten ter hand worden genomen, maar die feitelijk behoren bij uitvoering van beleid.

9.2. De materiële grenzen

Bij de materiële grenzen dient gedacht te worden aan de beperkte huisvesting. Keer op keer zijn deze problemen het hoofd geboden door rond de oorspronkelijke villa gedeelten aan te bouwen (in 1963 de aanbouw van de aula en studiezaal, in 1979/80 de gemeenschapsruimte en aanvullende ruimte voor bibliotheek en collegezalen, in de jaren '90 de vergroting van de aula, de bibliotheek en de verbinding tussen de aula en de gemeenschapsruimte). Anno 2002 is het einde gekomen voor deze wijze van 'aanpassen aan de groei': de burgerlijke gemeente staat verdere uitbreiding op het terrein niet meer toe.

De vraag is dus: kan er ruimte gecreëerd worden door aankoop van een belendend perceel, of moet omgezien worden naar nieuwbouw (of naar aankoop van een ander, groter pand dat aangepast kan worden aan onze behoeften)?

Verschillende malen is in de afgelopen jaren deze materie voorwerp van bezinning geweest; we noemen de nota 'Apeldoorn in de steigers', in 2000 uitgebracht. Ook is te denken aan een door deputaten-financieel in het leven geroepen huisvestingscommissie, die een intern rapport uitbracht onder de naam: 'Huisvesting TUA, een probleem?' Eén ding kwam daarbij als vaststaand feit naar voren: nu al, bij de huidige stand van zaken, is de situatie zo, dat er sprake is van huisvestingsnood. Zelfs wanneer onze opleiding niet verder in tal en last zou groeien, moet er omgezien worden naar meer en dus andere ruimte.

We zouden het liefst komen met een concreet voorstel ten aanzien van de huisvesting, dat wil zeggen een bepaalde locatie met de daaraan verbonden kosten.

Helaas is dit niet mogelijk. Als er nu een aanbod zou zijn van een bestaand gebouw, zou dit naar alle waarschijnlijkheid betekenen dat we geen optie tot koop zouden kunnen krijgen vanwege de relatief lange periode tot besluitvorming dienaangaande tijdens de synode. Een mogelijkheid van aankoop van grond in Apeldoorn waarop nieuwbouw kan worden gerealiseerd, is op dit moment ook niet voorhanden.

Onze voorkeur gaat uit naar nieuwbouw omdat op die wijze het beste onze wensen kunnen worden verwezenlijkt, terwijl in het algemeen gesteld kan worden dat nieuwbouw goedkoper is dan aankoop van een bestaand gebouw, waarin een ingrijpende verbouwing dient plaats te vinden.

Wij hebben dan ook de huisvestingscommissie gevraagd een plan voor nieuwbouw, dat aan onze eisen en de huidige wettelijke voorschriften voldoet en voldoende ruimte biedt voor een groei van het aantal studenten

tot het genoemde maximum, nader uit te werken voor de financiële consequenties. Voorts hebben we advies ingewonnen over de hoogte van het bedrag dat we bij verkoop voor de huidige locatie mogen verwachten. Mochten zich in de periode vanaf heden tot het moment van de synode concrete mogelijkheden voordoen die voldoen aan onze eisen, zullen wij u uiteraard terstond op de hoogte stellen. Hieronder valt ook het onderzoek dat wij momenteel instellen tot eventuele mogelijkheden in de directe omgeving van onze huidige locatie. Ook zullen wij, indien ons een aanbod wordt gedaan, zowel in bestaande bebouwing als bij de mogelijkheid van nieuwbouw, waarbij meer ruimte beschikbaar komt dan wij zelf nodig hebben, nagaan in hoeverre samenwerking te realiseren is met andere werkzaamheden die voor onze kerken worden verricht. Op dit punt hebben we reeds een eerste overleg gehad met een afvaardiging van deputaten LKB, die in beginsel hier positief op reagerden. Het zal duidelijk zijn dat vervolgoverleg slechts zin heeft als voldoende ruimte voorhanden komt en een en ander leidt tot een besparing van kosten voor de kerken.

9.3. De financiële grenzen

Het hoeft geen betoog dat de gestage uitbreiding van 'Apeldoorn' grote financiële gevolgen heeft gehad. De generale synode heeft daarvoor reeds oog gehad in 1974 toen zij toestemming gaf tot het aanvragen van een partiële overheids subsidie. Toen reeds sprak de generaal-synodale commissie uit dat er 'naar haar mening geen principiële onderscheid is tussen een partiële en een totale subsidiëring' (Acta synode 1974, blz. 118). Om meerdere redenen, o.a. samenhangend met de inhoudelijk-principiële zeggenschap over het te geven onderwijs van de kerken en de positie van de hoogleraren, werd gekozen voor een subsidie met als bovengrens 48%. Nu zijn de posities tussen overheid en kerken door de veranderde wetgeving gewijzigd – hetgeen ook door de generale synode is erkend – en lag de weg open om te verzoeken dit percentage te verhogen. De generale synode van 2001 besloot daartoe; daarna werd de aanvraag bij het Ministerie van OCW ingediend en per brief van 2 mei 2002 mochten wij daar een positief antwoord op ontvangen.

Wij zullen het volledige subsidiebedrag ontvangen dat het ministerie per student vaststelt, met dien verstande dat het uitgangspunt hierbij is het gemiddeld aantal studenten dat was ingeschreven in de academie-jaren 1997/1998 tot en met 2000/2001, namelijk 97. De stijging tot het volledige subsidiebedrag zal plaatsvinden in 3 jaar, zodat in 2004 het volledige bedrag zal worden bereikt. Overleg vindt nog plaats met het ministerie over de stijging van de subsidie in de jaren 2002 en 2003. Ook zal nog met het ministerie gesproken worden over de situatie bij een stijgend aantal studenten. Vooralnog moeten we rekening houden met subsidie op het nu toegezegde niveau, waarbij wij aantekenen dat personele uitbreiding bij verdere stijging slechts in beperkte mate nodig zal zijn.

In de huidige subsidieregeling is ons als kerken de vrijheid gegeven ten aanzien van de inhoud van het onderwijs. Wel stelt de overheid eisen aan de kwaliteit van onderwijs en onderzoek, maar deze eisen gelden eveneens bij een partiële subsidie. Ze hangen samen met de erkenning als aangewezen instelling, ongeacht de mate van subsidiëring. Onvoldoende kwaliteit van onderwijs en onderzoek leidt tot het intrekken van de status van aangewezen instelling en derhalve tot het vervallen van subsidie. Ook de positie van de hoogleraren zal bij verhoging van subsidie van overheidswege geen wijziging ondergaan.

Ten aanzien van de belangrijkste bron van inkomsten weten we nu in feite waar we de komende jaren aan toe zijn.

De andere bronnen zijn de college- en examengelden van de studenten, kerken of groepen die een officieel Apeldoorn-advies' geven en de bijdragen van onze eigen kerken in de vorm van de omslag per (doop)lid.

De bijdrage van studenten vindt plaats via inning van het collegegeld, op basis van wettelijke voorschriften. Van kerken of groepen die een officieel 'Apeldoorn-advies' geven, kan op bescheiden schaal een bijdrage verzocht worden (bijv. van de Ned. Geref. Kerken, die tot op het niveau van de Landelijke Vergadering de band tussen hen en ons/onze opleiding bevestigen), maar dit alles zal niet leiden tot een substantiële verhoging van de inkomsten.

Ten aanzien van de bijdragen van onze eigen kerken in de vorm van een omslag per (doop)lid willen het curatorium en deputaten-financieel een opmerking maken over de door de generale synode gewenste beheersing van financiën. Wij willen benadrukken dat het, ook nu het gekomen is tot een hoger subsidiebedrag, van belang is dat er een financiële stroom van de kerken naar de Universiteit blijft, bij voorkeur ten minste op het huidige niveau van de omslag. Zo kan op verantwoorde wijze een financiële buffer worden behouden, die ons in staat kan stellen om mogelijke fluctuaties op langere termijn (of vermindering) inzake de bijdragen van zijde van de overheid op te vangen. Voorkomen wordt dan dat op enig moment een te hoge bijdrage van de kerken gevraagd zou moeten worden. Dit mag naar ons oordeel mede een zinvolle beantwoording zijn van het door de synode gevraagde. Het bevordert tevens de uiterst noodzakelijke gedachte dat we als kerken zelf verantwoordelijk zijn voor het werk in Apeldoorn. De band tussen kerk en school dient in stand te blijven, en zo mogelijk verstevigd te worden.

Wij benadrukken op deze plaats de noodzaak van een financiële investering zelfs al op dit moment: bij de huidige stand van zaken, en bij de vervulling van de primaire taak van de Universiteit, is de noodzaak van uitbreiding van financiële c.q. materiële middelen al aanwezig.

10. Terug- en vooruitblik

Het curatorium en de deputaten-financieel realiseren zich dat zij met deze nota een zaak aan de generale synode voorleggen, die in de samenleving wellicht 'ambitieuze' genoemd zou worden, zeker wanneer men in rekening brengt dat het in onze kerken toch gaat om een kleine kring, gerekend naar het aantal leden. De vraag zou kunnen rijzen of de hele zaak niet te groots is aangepakt. Aan het slot van de nota gekomen willen wij deze vraag nog eens concreet onder ogen zien en tot een beantwoording ervan komen.

Met opzet is in de nota gekozen voor een presentatie waarin de lijn vanuit het verleden duidelijk wordt. Het moge duidelijk zijn dat onze kerken waar mogelijk altijd hebben gestaan voor het doorgeven van de onder ons ontvangen zegeningen voor eigen kerkelijk leven, maar ook daarbuiten. Zo heeft de opleiding aan het Wilhelminapark zich ook ontwikkeld. Wij staan in 2002 op een belangrijk kruispunt als het gaat om de voortgaande ontwikkeling.

We staan voor een beslissing waarbij een grote investering gedaan moet worden, die overigens vrijwel geheel gefinancierd kan worden vanuit de verhoging van de subsidie van de overheid.

Wel staan we voor de vraag of we daarbij eenmalig van de kerken een extra eenmalige bijdrage mogen vragen door middel van een te voeren financiële actie.

Vragen wij hiermee te veel van de kerken? In art. 19 K.O is vastgelegd dat de kerken 'dienen te bevorderen dat er studenten in de theologie zijn, die zich voorbereiden op de dienst van het Woord'. Tientallen jaren achtereens is het financiële offer dat daarvoor werd gevraagd, relatief gering geweest. Het curatorium en de deputaten-financieel menen dan ook de vraag, of wij met een eenmalige actie ten behoeve van de universiteit te veel van de kerken vragen, oprecht ontkennend te kunnen beantwoorden. Ons dient helder voor ogen te staan dat wij alleen al voor het in stand houden van onze eigen predikantenopleiding op verantwoord wetenschappelijk én geestelijk niveau een samenstelling van het college van hoogleraren en van docenten nodig hebben die qua omvang niet kleiner kan zijn dan heden het geval is. In 1974 werd, met het oog op de openstelling van de (toenmalige) hogeschool besloten tot het aanvragen van een partiële subsidie. Met het toekennen daarvan hebben onze kerken decennia lang minder behoeven te offeren dan anders het geval geweest zou zijn. Dat laat zich eenvoudig bewijzen: in het jaar 2000 ontving de Universiteit een overheidssubsidie van ongeveer € 526.000,-. De exploitatie, zo is boven betoogd, zou zonder openstelling voor anderen en zonder subsidie niet veel lager hebben kunnen zijn dan nu het geval is. Dat betekent dat de kerken door deze subsidie ongeveer € 7,- per (doop)lid jaarlijks bespaard hebben (prijsniveau 2000).

Dat deze zaken inderdaad zo liggen, blijkt wanneer wij onze opleiding vergelijken met die van de Geref. Kerken (vrijg.). Het kan bekend zijn dat deze voor hun Universiteit tot op heden geen bekostiging ontvangen. Hun exploitatierekening is vele malen hoger dan de onze; het offer dat jaarlijks gevraagd wordt ook, in 2000 NLG 25 per (doop)lid, tegenover onze omslag van NLG 3,50 per (doop)lid.

Overigens zijn wij van oordeel dat bij het voeren van een eenmalige financiële actie ook een beroep gedaan mag – en redelijkerwijs kan – worden op anderen in de gereformeerde gezindte die onze opleiding een goed hart toedragen en die de zegen die ervan mag uitgaan, mede ervaren.

Zo leggen wij onze nota met vertrouwen bij de generale synode neer.

11. Voorstellen

Het curatorium en de deputaten-financieel willen nu komen tot voorstellen aan uw vergadering. Daarbij herhalen we enkele punten uit het voorgaande, die van belang zijn in het kader van de voorstellen.

Zoals reeds is aangegeven, moet allereerst onder ogen gezien worden dat er in dit stadium geen concreet verzoek gedaan kan worden tot een aankoop/huur van een bepaald pand in (de nabijheid van) Apeldoorn. Wel is het zo dat de huisvestingscommissie zich op de hoogte heeft gesteld van enkele mogelijkheden op dit terrein, maar tot op heden kan dit nog niet leiden tot concrete stappen. De voorstellen moeten dus noodzakelijkerwijs wel in algemene termen vervat worden. Wanneer op enig moment zich een mogelijkheid voordoet, moet snel gehandeld kunnen worden. Dan dienen daarbij de ruimte én de grenzen die de synode stelt in ogenschouw genomen te worden. Aan uw vergadering vragen wij dus om die ruimte en grenzen aan te geven.

Vervolgens zal duidelijk zijn dat wij ons realiseren dat de last die deze operatie voor de kerken met zich meebrengt, zo gering mogelijk zal moeten zijn. Ook wij realiseren ons dat de kosten voor het algemeen kerkelijk leven beheersbaar moeten blijven en wij willen daar zeker onze eigen bijdrage in leveren. De toezeggingen die het Ministerie inmiddels heeft gedaan inzake verruiming van de subsidie maken onze financiële armsgslag groter dan eerder het geval was. Deputaten-financieel hebben een begroting opgesteld, rekening houdend met nieuwbouw en verhoogde subsidie, die budgettair neutraal kan verlopen. Daarbij zijn de inkomsten en de uitgaven zo reëel mogelijk berekend, bij de uitgaven overigens rekening houdend met enige uitbreiding van het personeelsbestand. In principe (onverhoopte tegenvallers niet meegerekend) hoeft deze investering dus niet te leiden tot verhoging van de kosten die de kerken dragen voor de Universiteit.

Een extra financiële actie in de kerken voor het werk in Apeldoorn achten wij gewenst en ook haalbaar. Het biedt de mogelijkheid de financieringslasten, verbonden aan de noodzakelijk geachte investering, te verlagen dan wel een financiële buffer te vormen voor de toekomst.

Het curatorium en de deputaten-financieel stellen de synode voor:

1. instemming te betuigen met de nota die het curatorium en de deputaten-financieel haar hebben voorgesteld over de beantwoording van de vraag naar de principiële roeping om de arbeid aan de Theologische Universiteit dienstbaar te doen zijn aan anderen dan de admittale studenten met inachtneming van de praktische mogelijkheden en grenzen van een en ander;
2. in de lijn van deze nota het curatorium en de deputaten-financieel toestemming te verlenen om te zien naar een andere huisvesting, die berekend is op de huisvesting van de theologische opleiding tot een aantal van ongeveer 150 studenten;
3. het curatorium en deputaten-financieel te machtigen een netto investering te doen van maximaal € 5.000.000,-;
4. het curatorium en de deputaten-financieel opdracht te geven om, wanneer een pand aangekocht zou kunnen worden dat te groot is voor eigen behoefte, om te zien naar de mogelijkheid van medegebruik van dit pand, waar mogelijk binnen eigen kerkelijk leven;
5. uit te spreken dat andere huisvesting bij voorkeur in Apeldoorn gezocht dient te worden, maar dat bij gebreke aan reële mogelijkheden op korte termijn, ook buiten Apeldoorn gezocht kan worden;
6. het curatorium en de deputaten-financieel te machtigen om in dat laatste geval de opleiding elders te vestigen, onder goedkeuring achteraf van de generale synode, naar art. 1 reglement voor de Theologische Universiteit (bijlage 8 K.O.);
7. het curatorium en de deputaten-financieel toestemming te verlenen voor het voeren van een eenmalige financiële actie in (en buiten) de kerken;
8. vast te leggen van oordeel te zijn dat de omslag in de komende jaren ten minste op het huidige niveau dient te worden gehandhaafd;
9. de kerken op te roepen in dezen haar verantwoordelijkheid te verstaan;

10. een nader besluit te nemen inzake de financiële mogelijkheden om te komen tot de aanstelling van AIO's, met verwijzing naar het ter zake genomen inhoudelijke besluit van de synode op 2 oktober 2001.

Namens deputaten-financieel en curatorium,
ds. D. Quant

BIJLAGE 2
Artikel 289, 292, 295

Rapport 7 commissie 1 inzake het rapport van het curatorium en de deputaten-financieel van de Theologische Universiteit inzake de beantwoording van de vraag naar de principiële roeping om de arbeid aan de Theologische Universiteit dienstbaar te doen zijn aan anderen dan de admissiale studenten met inachtneming van praktische mogelijkheden en grenzen van een en ander.

Inleiding

Uw commissie stelt allereerst vast dat het curatorium deze aan haar gegeven opdracht inzake bezinning op de (verdere) groei op een voortvarende en gedegen wijze heeft vervuld. Daarnaast wordt in het rapport uw synode materiaal aangereikt dat betrekking heeft op het komen tot een betere/ruimere huisvesting. Tijdens de bespreking van het rapport in het bijzijn van de curatoren di. H. van de Heuvel en D. Quant is nog eens onderstreept dat ook zonder verdere groei (ongeveer) eenzelfde investering gedaan zou moeten worden om een eind te maken aan de ruimtproblemen van onze universiteit.

Uw commissie heeft zich niet zozeer bezig gehouden met de hoogte van de voorgestelde investering, omdat daar meer financieel inzicht voor nodig is. Daarom vindt u 'voorstel 3' ook niet bij de voorstellen terug. We hebben het bepalen van een voorstel voor de hoogte van een verantwoorde investering overgelaten aan onze financiële deskundigen in commissie 6. Dat we niettemin wel 'voorstel 8' overnemen is voornamelijk vanuit het gezichtspunt dat een dergelijke bijdrage ook iets duidelijk maakt van de relatie 'School' en 'Kerk'. Ook 'voorstel 10' leek ons een zaak voor onze financiële commissie. (Wel merkt uw commissie op dat blijkbaar niet alleen synodeleden hebben 'geslapen', maar ook de aanwezige curatoren en deputaten-financieel.)

Zegen?

Het belangrijkste punt voor uw commissie was het antwoord dat in het rapport gegeven wordt op de vraag: 'Hoe waarderen wij de groei in het functioneren van de Theologische Universiteit die heeft plaatsgevonden?'. Kort samengevat is dat antwoord: 'als een zegen'. Met de curatoren is doorgesproken over het feit dat in een deel van de kerken dat niet zondermeer nagezegd wordt. Daar is men zich wel terdege van bewust geweest. Vele synoden geven daar blijk van. Maar men heeft willen vasthouden aan de uitspraken die in het verleden door de synode gedaan zijn, beginnend bij 1968 waar gesproken werd over een 'roeping' om dienstbaar te zijn aan anderen dan alleen de eigen studenten.

De kerkelijke lijn is altijd geweest de *wetenschappelijke* vorming van dienaren. Daarom ook het stukje in het rapport over 'wetenschap en vroomheid'.

Plaats admissiale studenten

In dit verband is gevraagd of als het aantal niet-admissiale studenten in de toekomst nog meer zal uitbreiden, de admissiale studenten (voor wie de opleiding immers primair bedoeld is) niet zullen 'ondersneeuwen' in het geheel. Immers het uitgangspunt is dat 'het principiële primaat bij de instandhouding van de opleiding ligt bij het gegeven dat er admissiale studenten zijn' (p. 6). De curatoren hebben aangegeven deze vraagstelling een verkeerde te vinden, gezien bovengenoemde verbinding tussen wetenschap en vroomheid. Er zou niet anders les gegeven worden als er alléén admissiale studenten zouden zijn, dan nu gebeurt. Dat er toch zorgen leven binnen onze kerken over deze 'vroomheid' heeft te maken met de breedte van onze kerken. Er is ook een ander deel dat voortdurend zegt dat het niet zo vaak gezegd hoeft te worden dat 'Apeldoorn' op deze manier theologie wil beoefenen. Daar is men wel overtuigd. Een gedachte om de admissiale studenten toch wel wat extra zorg te geven, strijdt met de werkelijkheid. Ze krijgen de nodige zorg (als iedere andere student).

Weg groeien van de kerken?

Is het allemaal niet erg ambitieus, op het gevaar af dat de universiteit (nog) verder weg groeit van onze kerken? Volgens de curatoren zal er inhoudelijk niets veranderen, alleen het aantal studenten zal (naar gehoopt wordt) stijgen.

Kampen-II dan?

Uw commissie heeft ook gevraagd waarom Kampen-II nauwelijks aan bod komt in het rapport. Immers juist deze week werd in de krant vermeld dat er daar slechts 8 nieuwe aanmeldingen waren. Bovendien is er een bepaald traject ingeslagen inzake het komen tot een nauwer kerkelijk samenleven via de gedachte van een 'federatief groeiemodel'. Was het dan niet logisch geweest richting Kampen te kijken? Het curatorium heeft dat om minstens twee redenen niet willen doen. In de eerste plaats wilde men niet vooruitlopen op de kerkelijke ontwikkelingen in de verhouding met de GKv. In de tweede plaats heeft men willen leren van het feit dat toen enkele jaren geleden een andere plaats dan Apeldoorn in de pers kwam, bleek hoe zeer er binnen de kerken geacht werd aan Apeldoorn als 'Apeldoorn'.

Nieuwbouw?

Verder is het uw commissie duidelijk geworden dat uitgezien wordt naar de goedkoopst goede oplossing van het ruimteprobleem. Het voorstel dat op tafel ligt is echt in algemene termen en laat ruimte voor ieder ander goedkoper alternatief. Genoemd werden enkele villa's aan het Wilhelminapark, maar ook bijvoorbeeld het gebouw van de Apostolische Kerk achter de universiteit. Vanuit de commissie is er op aangedrongen om deze alternatieven grondig te overwegen, zeker de laatstgenoemde.

Verder is uw commissie gebleken dat 150 studenten een prognose is op de middellange termijn. De verwachting is een geleidelijke groei. Tenslotte merkt uw commissie op dat het niet de bedoeling is om ruimte te vragen voor een zevende hoogleraar (wat wel gesuggereerd wordt op het overzicht van de benodigde vierkante meters). Het getal '7' blijkt in dit geval niet meer te zijn dan een terloops genoemde mogelijkheid (en heeft hier evenmin een symbolische betekenis).

Naast (mogelijke) zorgen over (toekomstige) ontwikkelingen, zijn binnen uw commissie ook andere aspecten genoemd. Niet in het minst is benadrukt dat op deze manier ook het missionaire aspect van de opleiding in Apeldoorn meer tot zijn recht zal kunnen komen. En dat zelfs wereldwijd gezien! Zo gezien kon ook de hartelijke wens verwoord worden binnen uw commissie dat op deze manier 'Apeldoorn' tot zegen mag zijn voor velen en dat deze plannen daaraan zouden mogen bijdragen. De gereformeerde theologie is het waard!

Voorstellen

Uw commissie stelt uw vergadering voor:

- instemming te betuigen met de nota die het curatorium en de deputaten-financieel haar hebben voorgesteld over de beantwoording van de vraag naar de principiële roeping om de arbeid aan de Theologische Universiteit mede dienstbaar te doen zijn aan anderen dan de admissiale studenten met inachtneming van de praktische mogelijkheden en grenzen van een en ander;
- in de lijn van deze nota het curatorium en de deputaten-financieel toestemming te verlenen om te zien naar een andere huisvesting, die berekend is op de huisvesting van de theologische opleiding tot een aantal van ongeveer 150 studenten;
- het curatorium en de deputaten-financieel opdracht te geven om, wanneer een pand aangekocht zou kunnen worden dat te groot is voor eigen behoefte of bij nieuwbouw, om te zien naar de mogelijkheid van medegebruik van dit pand, waar mogelijk binnen eigen kerkelijk leven;
- uit te spreken dat andere huisvesting bij voorkeur in Apeldoorn gezocht dient te worden, maar dat bij gebleken gebrek aan reële mogelijkheden op korte termijn, ook buiten Apeldoorn gezocht kan worden;
- het curatorium en de deputaten-financieel te machtigen om in dat laatste geval de opleiding elders te vestigen, onder goedkeuring achteraf van de generale synode, naar art. 1 reglement voor de Theologische Universiteit (bijlage 8 K.O);
- het curatorium en de deputaten-financieel toestemming te verlenen voor het voeren van een eenmalige financiële actie in (en buiten) de kerken;
- vast te leggen van oordeel te zijn dat de omslag in de komende jaren ten minste op het huidige niveau dient te worden gehandhaafd;
- de kerken op te roepen in dezen haar verantwoordelijkheid te verstaan;
- de curatoren en deputaten-financieel hartelijk te danken voor de verrichte werkzaamheden.

M.J. Kater, rapporteur

BIJLAGE 3

Artikel 289, 292, 295

Rapport 15 van commissie 6 inzake het rapport van het curatorium en de deputaten-financieel van de Theologische Universiteit voor de generale synode

Uw commissie heeft met waardering kennis genomen van het in het rapport uitgewerkte historische overzicht. Het geeft een goed inzicht in de geschiedenis van de opleiding die aan Theologische Universiteit Apeldoorn (verder TUA) gevolgd kan worden.

Uw commissie heeft zich minder sterk gericht op de principiële kant van het rapport. Wel heeft uw commissie de financiële en getsalmatige kant van de zaak grondig bestudeerd en besproken. Aanvankelijk was uw commissie teleurgesteld in de onvolledige of geheel ontbrekende onderbouwing van de meeste van de in het rapport aan de orde zijnde zaken. Concreet werd bijvoorbeeld de onderbouwing gemist van het aantal van 150 studenten. Op geen enkele wijze wordt duidelijk gemaakt waar dit aantal vandaan komt. Ook de uitgesproken voorzichtige verwachting wordt niet gestaafd met enig statistisch materiaal.

Door navraag bij de secretaris van het curatorium ontving uw commissie een overzicht van de 'studenten TUA 1968-2001', bestaande uit cijfermateriaal dat het jaarlijkse aantal ingeschreven studenten aangeeft (voorbouwing, art. 16 studenten, admissiale studenten en doctoraal studenten). Uit een en ander blijkt dat er in enige periode een groei is in het aantal en in een volgende periode weer een daling. Een voortschrijdend gemiddelde van 5 jaren in de periode 1991-2001 geeft een langzame groei aan van 78 naar 90 studenten. Deze toename nam een periode van 10 jaren in beslag!

De categorie 'niet Christelijk Gereformeerde studenten' vertoont eveneens een wisselend beeld van stijging en daling. Waren er in de jaren tachtig veel Nederlands Gereformeerde studenten (met een maximum van 20), thans is het aantal 10 (aldus het rapport van het curatorium aan de P.S. 2002). Van Gereformeerd Synodaal gaat het aantal van 17 naar 5. De balans wordt in een ander evenwicht gebracht door Nederlandse Hervormde studenten van 0 in de jaren tachtig naar momenteel 8 en studenten uit de Gereformeerde Gemeenten – te weten van 0 naar 13.

Beide gegevens – het voortschrijdend 5 jaars gemiddelde en de kerkelijke herkomst van de studenten geven het beeld dat de groei naar een gemiddeld aantal van maximaal 120 (zo dit aantal al zal worden bereikt) eerder mag worden verwacht dan dat van maximaal 150.

Uit een en ander kan worden geconcludeerd dat de verwachte toename op zich geen noodzaak oplevert tot een volledige nieuwbouw, evenmin tot een wezenlijke uitbreiding van het personeelsbestand.

Eenzelfde voorlopige conclusie moest uw commissie trekken inzake de financiële kant van de zaak. Er worden diverse summier berekeningen gemaakt die niet gestoeld lijken op onderzochte en geverifieerde uitgangspunten en randvoorwaarden.

In het rapport wordt diverse malen verwezen naar reeds eerder uitgevoerde onderzoeken en daarbij behorende rapportages. Helaas had uw commissie aanvankelijk geen inzicht in deze rapporten. Het ware beter geweest als deze rapporten op voorhand aan uw commissie ter beschikking waren gesteld, zodat er een veel breder dossier was waaruit uw commissie gegevens kon putten en conclusies kon trekken.

Na een uitvoerige gedachtwisseling met een afvaardiging van het curatorium en van deputaten-financieel van de TUA is meer helderheid ontstaan over de daadwerkelijke situatie. Er blijkt in de afgelopen jaren al diverse malen onderzoek te zijn gedaan naar de omstandigheden binnen de gebouwen van de TUA. Slechts het noemen van de namen van de nota 'Apeldoorn in de steigers' en het rapport 'Huisvesting TUA, een probleem??' in het rapport van deputaten bleek niet voldoende. Deputaten-financieel hebben deze rapporten daarna aan uw commissie ter beschikking gesteld.

Na bestudering van deze beide rapporten blijkt echter dat de fundamentele onderbouwing van de noodzaak om te komen tot andere huisvesting en de onderbouwing van de financiële paragraaf onvoldoende te zijn. Veelvuldig worden subjectieve punten genoemd ter onderbouwing van de noodzaak. Een objectief onderzoek naar bijvoorbeeld de effectiviteit van het gebruik van de ruimten is uw commissie niet bekend, maar lijkt uw commissie noodzakelijk voor een juiste besluitvorming.

Uw commissie heeft van deputaten-financieel van de TUA na onze bespreking en na ontvangst van de reeds genoemde rapporten bredere informatie ontvangen, met verontschuldiging voor het feit dat de eerder verstrekte documenten te summier waren en van onvoldoende toelichting waren voorzien.

Naar nu blijkt, kunnen we met deputaten-financieel van de TUA vaststellen dat er aan het bestaande gebouw geen uitbreiding kan worden gegeven. De gemeente Apeldoorn kan een vermeerdering van de ruimten op de bestaande locatie niet toestaan. Na het geaccepteerd zijn van deze conclusie door het curatorium en het college van hoogleraren, is de commissie aan het werk gegaan die op 31 mei 2001 het eerdergenoemde rapport 'Huisvesting TUA, een probleem??' uitbracht. Met de ondermeer daarin opgenomen aanbeveling om een onafhankelijk bureau een onderzoek te laten uitvoeren inzake Welzijn en Veiligheid van het huidige pand is – voor zover uw commissie bekend – niets gedaan.

Deputaten-financieel van de TUA stemmen vervolgens in met de wenselijkheid de Theologische Universiteit in Apeldoorn te continueren. De Kampense mogelijkheden verdwenen. Vermeld wordt dat berichten in de pers over eventueel vertrek uit Apeldoorn snel duidelijkheid gaven hoe hierover binnen de kerken wordt gedacht. Voorts werd nagedacht over de aankoop van een aangrenzend perceel (Apostolische Gemeente), doch dit werd door deze gemeente niet in overweging genomen.

Vervolgens hebben deputaten-financieel van de TUA nagedacht over aankoop van een villa in de naaste omgeving. Deputaten wijzen erop dat er na aankoop dan aanpassingen moeten plaatsvinden aan het betreffende pand, alsmede aan het huidige gebouw. De te verkrijgen oplossing zou dan niet optimaal zijn qua meerdere ruimte. Dat staat evenwel te bezien.

Tenslotte is nagegaan of er binnen Apeldoorn mogelijkheden waren voor de aankoop van een goed en groot pand. Er werd omgezien naar de Nederlandse Politie Academie te Apeldoorn, welk pand binnen enkele jaren te koop komt (geschatte waarde: € 4,5 miljoen). Dat complex is te groot voor de TUA.

Deputaten kwamen na deze ontwikkelde gedachtegangen en ondernomen pogingen tot de slotsom dat alleen nieuwbouw of verbouw van een bestaand gebouw kan leiden tot een adequate huisvesting.

De nader verkregen informatie vermeldt dat deputaten-financieel van de TUA onder netto te investeren bedrag verstaan: de aankoop van grond plus de totale bouwkosten, inclusief inrichting, verhoogd met de bouwrente en verminderd met de opbrengst van het pand Wilhelminapark 4, waarvan ons een taxatierapport overgelegd werd met de schatting van de opbrengst van dit pand, waarbij er tevens op gewezen wordt dat met een langere periode moet worden rekening gehouden om tot een transactie te komen.

Op verzoek van uw commissie is alsnog een pro forma balans per 31 december 2005 opgemaakt.

Uw commissie heeft de nadere toelichting ernstig overwogen en heeft zich opnieuw een oordeel gevormd over de voorstellen die aan de synode worden voorgelegd.

Uw commissie is niet meegedeeld hoe de ruimtevaststelling heeft plaatsgevonden, noch op welke wijze de vermelde bouwbedragen per m² werden verkregen. Evenmin is een nadere adstructie gegeven hoe de posten onder 'inventaris' werden opgebouwd. Voor het "Instituut voor Reformatie" wordt wel ruimte gereserveerd (110 m²), maar is niet opgenomen onder de baten, noch onder de lasten in de overgelegde begroting 2004. Evenmin zijn de verhuiskosten opgenomen in de begroting. De post bijkomende kosten is geschat op 10%, maar kan door meerwerk belangrijk afwijken. Uw commissie wijst erop dat bij dergelijke grootschalige bouwprojecten een budgetoverschrijding eerder regel dan uitzondering is.

Uw commissie is van mening dat het voor het eventueel aangaan van een langdurig zware financiële verplichting noodzakelijk is, een gefundeerd advies uit te brengen aan de generale synode. Het totaal bedrag aan netto investeringen en het daaruit voortvloeiende bedrag van € 5.000.000,- is van groot gewicht, gelet op de door uw commissie geschatte mogelijke toekomstige groei van studentenaantallen, in acht genomen de teruglopende financiële bestedingsruimte van veel gezinnen binnen onze kerken als gevolg van de verslechterende economische situatie van ons land, alsmede ook de door deputaten-financieel van de TUA voorgenomen wijze van financiering.

Uw commissie wijst er op dat de pro forma balans 2005 in vergelijking met de werkelijke balans van 1 januari 2002 een procentueel gelijkblijvend getal van de voorzieningen, zal het duidelijk zijn dat de financiële activa zijn geslonken van € 2,5 miljoen naar € 0,8 miljoen. De dekking voor het emeriteringsfonds zit nu "in stenen gebeiteld" (letterlijk) en is derhalve minder liquide dan de thans aanwezige financiële activa. De groei van het vermogen waardoor het op 50% van het balanstotaal blijft is in de jaren 2002-2004 verkregen door de hogere overheids-subsidie (hoger dan 48%), alsmede de meerwaarde van het huidige pand. Een hypotheek op het nieuwe pand van € 1,6 miljoen is slechts 25% van de materiele vaste activa.

Uw commissie moet de verstrekte financiële gegevens nemen voor wat zij thans waard zijn. De projectie is vanzelfsprekend niet volmaakt, maar de uitkomst is sterk beïnvloed door de financiële ontwikkeling in de jaren 2002-2004, alsmede door de opbrengst van het huidige pand.

Uw commissie wil er nadrukkelijk op wijzen dat de toegezegde hogere overheidssubsidie op geen enkele wijze voor de langere termijn wordt gegarandeerd. Bovendien is de 'in principe bereidverklaring' om de subsidie te verhogen gepaard gegaan met de mededeling dat de subsidievoorwaarden worden aangepast. De inhoud en derhalve de principiële aanvaardbaarheid van deze voorwaarden zijn echter nog steeds niet bekend.

Uw commissie blijft na overweging van het voorgaande van oordeel dat voor een adequate huisvesting bij voorkeur naar een andere mogelijkheid dan nieuwbouw moet worden gezocht, waartoe de navolgende aanbeveling en conclusies strekken.

Gezien het feit dat in de periode tot aan de volgende synode zich mogelijkheden kunnen voordoen voor aankoop van een bestaande aanvullende locatie, stelt uw commissie voor de TUA te mandateren tot het eventueel investeren van een bedrag tot maximaal € 1.500.000,-. Hierover dient dan zowel overleg te zijn met het curatorium als met een door de generale synode in te stellen commissie. Uw commissie wijst er met nadruk op dat het blijven onderzoeken van mogelijke goedkopere alternatieven dan algehele nieuwbouw sterk de voorkeur heeft.

Uw commissie vindt het daartoe noodzakelijk een commissie samen te stellen die een gedegen advies uit dient te werken – uiteraard met gebruikmaking van de reeds aanwezige rapporten, kennis en verdere documentatie. In deze commissie dienen ter zake kundige experts te zitten, vanuit verschillende vakgebieden, – zodat een geheel onafhankelijk advies kan worden uitgebracht – te weten: een makelaar uit Apeldoorn of omgeving, een architect, een financiële expert en een voorzitter. Uw commissie adviseert hiervoor mensen aan te zoeken die nog geen betrokkenheid hebben bij de hele problematiek.

De opdracht aan deze commissie kan als volgt worden geformuleerd:

- a. een oplossing te zoeken voor de adequate huisvesting van de TUA, naast handhaving van het bestaande pand in of in de directe omgeving van het Wilhelminapark. Enkele panden staan te koop. Voor deze oplossing stelt de generale synode € 1.500.000,- beschikbaar. Tevens dient de mogelijkheid van huren onderzocht te worden;
- b. de periode vanaf heden tot ultimo 2003 daartoe te benutten en – na overleg met het curatorium en deputaten-financieel van de TUA – een definitieve rapportering gereed te maken en – indien een oplossing wordt gevonden – opdracht te geven tot uitvoering;
- c. indien in 2003 geen oplossing is bereikt in de verwerving (koop/huur) van een pand naast het bestaande, zal zij aan de generale synode 2004 een voorstel aanbieden voor nieuwbouw voorzien van een gemotiveerd en gedegen program van eisen en zo mogelijk een schetsplan, waaruit een begroting is opgemaakt en waarbij een uitgewerkt voorstel voor financiering zal worden overlegd, zowel voor de bouwperiode als voor de permanente situatie, waarin ook aandacht wordt besteed aan de risico's deze investering voor de kerken met zich meebrengt;
- d. met de gemeente Apeldoorn in nauw contact te staan, zowel in de onder a. en b. genoemde periode en werkzaamheden, als ook zekerheid te verkrijgen over een na 2003 mogelijk te bouwen object (locatie, vormgeving, faciliteiten), waarbij alsdan een optie op een bouwlocatie zal kunnen worden genomen;
- e. zich niet te richten op vestigingsplaatsen buiten de gemeente Apeldoorn;
- f. de generale synode van 2004 rapport uit te brengen over haar werkzaamheden en eventuele voorstellen te doen voor nadere beslissingen inzake de huisvesting van de TUA.

Inzake voorstel 10 van het rapport aangaande de financiering van de AIO-plaatsen merkt uw commissie op dat de generale synode niet conditioneel gesloten is om dit voorstel te behandelen. Derhalve neemt uw commissie het genoemde voorstel niet over. Daarbij merkt uw commissie op dat de begroting voor de jaren 2002-2004 reeds is vastgesteld ter synode van 2001 en daarin geen ruimte is voor financiering van zaken die – om welke reden dan ook – destijds niet meegenomen zijn in de besluitvorming.

Uw commissie stelt voor het volgende te besluiten:

1. een commissie van 4 personen te benoemen: een makelaar uit Apeldoorn of omgeving, een architect, een financieel expert en een voorzitter;
2. deze commissie de volgende opdracht te geven:
 - a. een oplossing te zoeken voor de adequate huisvesting van de TUA, naast handhaving van het bestaande pand in of in de directe omgeving van het Wilhelminapark;
 - b. de periode vanaf heden tot ultimo 2003 daartoe te benutten en – na overleg met het curatorium en deputaten-financieel van de TUA – een definitieve rapportering gereed te maken en – indien een oplossing wordt gevonden – opdracht te geven tot uitvoering;
 - c. indien in 2003 geen oplossing is bereikt in de verwerving (koop/huur) van een pand naast het bestaande, zal zij aan de generale synode 2004 een voorstel aanbieden voor nieuwbouw voorzien van een gemotiveerd en gedegen program van eisen en zo mogelijk een schetsplan, waaruit een begroting is opgemaakt en waarbij een uitgewerkt voorstel voor financiering zal worden overlegd, zowel voor de bouwperiode als voor de permanente situatie, waarin ook aandacht wordt besteed aan de risico's deze investering voor de kerken met zich meebrengt;

- d. met de gemeente Apeldoorn in nauw contact te staan, zowel in de onder a. en b. genoemde tijd en werkzaamheid, als ook zekerheid te verkrijgen over een na 2003 mogelijk te bouwen object (locatie, vormgeving, faciliteiten), waarbij alsdan een optie op een bouwlocatie zal kunnen worden genomen;
 - e. zich niet te richten op vestigingsplaatsen buiten de gemeente Apeldoorn;
 - f. de generale synode rapport uit te brengen over haar werkzaamheden en eventuele voorstellen te doen voor nadere beslissingen inzake de huisvesting van de TUA;
3. deputaten-financieel van de TUA te mandateren voor het eventueel investeren van maximaal € 1.500.000,-, indien opdracht 2a. en 2b. van de commissie uitgevoerd wordt;
 4. het curatorium en deputaten-financieel van de TUA dank te zeggen voor de uitgevoerde werkzaamheden.

A.J. van der Wekken, rapporteur

BIJLAGE 4
Artikel 292

Voorstel commissie 1 en commissie 6

Uw commissies stellen uw vergadering voor:

1. instemming te betuigen met de nota die het curatorium en de deputaten-financieel van de TUA haar hebben voorgelegd over de beantwoording van de vraag naar de principiële roeping om arbeid aan de Theologische Universiteit mede dienstbaar te doen zijn aan anderen dan de admisionale studenten met inachtneming van de praktische mogelijkheden en grenzen van een en ander;
2. in de lijn van deze nota het curatorium en deputaten-financieel toestemming te verlenen om te zien naar adequate ruimte die berekend is op de huisvesting van de theologische opleiding tot een aantal van 120 tot maximaal 150 studenten;
3. een commissie van 4 personen te benoemen: een makelaar uit Apeldoorn of omgeving, een architect, een financieel expert en een voorzitter;
4. deze commissie de volgende opdracht te geven:
 1. primair een oplossing te zoeken voor adequate huisvesting van de TUA, met handhaving van het bestaande pand, in of in de directe omgeving, van het Wilhelminapark;
 2. de periode vanaf heden tot ultimo 2003 te benutten en in overleg met het curatorium en deputaten-financieel van de TUA, een definitieve rapportering gereed te maken en – indien een oplossing wordt gevonden – opdracht te geven tot uitvoering;
 3. indien in 2003 geen oplossing is bereikt in de verwerving (koop/huur) van (een) pand(en) zal zij in opdracht van het curatorium en deputaten-financieel van de TUA aan de generale synode 2004 een voorstel aanbieden voor nieuwbouw voorzien van een gemotiveerd en gedegen program van eisen en zo mogelijk een schetsplan, waaruit een begroting is opgemaakt en waarbij een uitgewerkt voorstel voor financiering zal worden overlegd, zowel voor de bouwperiode als voor de permanente situatie, waarin ook aandacht wordt besteed aan de risico's welke deze investering voor de kerken met zich meebrengt;
 4. met de gemeente Apeldoorn in nauw contact te staan, zowel in de onder a. en b. genoemde tijd en werkzaamheid, alsook zekerheid te verkrijgen over een na 2003 mogelijk te bouwen object (locatie, vormgeving, faciliteiten), waarbij alsdan een optie op een bouwlocatie zal kunnen worden genomen;
 5. zich slechts in uiterste noodzaak te richten op vestigingsplaatsen buiten de gemeente Apeldoorn;
 6. de generale synode 2004 rapport uit te brengen over haar werkzaamheden;
5. deputaten-financieel van de TUA te mandateren voor het investeren van maximaal € 1.500.000,-, indien opdracht 2a. en 2b. van de commissie wordt uitgevoerd;
6. het curatorium en deputaten-financieel van de TUA dank te zeggen voor de uitgevoerde werkzaamheden.

De generale synode
constaterende:

7. dat toestemming werd gegeven voor het aanstellen van AIO's.
 8. dat de daarmee gemoede kosten niet werden opgenomen in de inmiddels goedgekeurde begrotingen.
- besluit
toe te staan dat deze kosten voor de jaren 2002 t/m 2004 ten laste wordt gebracht van het eigen vermogen en achteraf aan de synode 2004 verantwoording daarover af te leggen.

M.J. Kater, rapporteur commissie 1

A.J. van der Wekken, rapporteur commissie 6